

УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИКИ ПЛАНУВАННЯ КЛЮЧОВИХ ПАРАМЕТРІВ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

Наталія НАКОНЕЧНА¹, Наталія ГРАДЮК

¹ Львівський державний університет внутрішніх справ

<https://orcid.org/0000-0003-1377-4315>

e-mail: nakonnat@gmail.com

² Львівський торговельно-економічний університет

<https://orcid.org/0000-0002-0458-810X>

e-mail: nmhraduk@gmail.com

У дослідженні розкрито актуальність проблеми формування й вдосконалення методики аналізу й планування основних показників економічного розвитку підприємства. Метою дослідження є обґрунтування методичного підходу до вдосконалення методики аналізування ключових параметрів економічного розвитку підприємства. Зроблено висновок, що якісне планування економічних параметрів функціонування підприємства здійснюється на основі аналізу діяльності підприємства в попередніх часових періодах. Для цього важливо здійснювати аналізування інформації про виконання плану доходу підприємства в загальному та за джерелами доходу, про виконання плану доходів, витрат і прибутку підприємства, про виконання плану операційних витрат підприємства. Здійснено вдосконалення методики планування економічного розвитку на базі аналізованого підприємства, що надає охоронні послуги. Узагальнено результати ідентифікації недоліків та негативних наслідків планування діяльності підприємства. Здійснено планування показників доходу, фонду оплати праці та продуктивності праці за видами послуг підприємства. Зроблено висновки в частині подальшого розвитку методики планування фінансово-господарської діяльності підприємства.

Ключові слова: економіка підприємства; планування господарської діяльності; розвиток підприємств; економічні параметри; методичні підходи до управління.

<https://doi.org/10.31891/mdes/2022-6-3>

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Швидкі зміни у вітчизняній економіці ставлять перед підприємствами нові завдання, які потребують інтенсивного вивчення та практичного вирішення. Ринковий спосіб господарювання спровокував появу серйозних проблем, пов'язаних з необхідністю підвищення ефективності управління, як економікою в цілому, так і підприємствами зокрема, обумовлених в тому числі з вдосконаленням ринкових концепцій управління, збільшенням обсягів та ефективізацією діяльності, гарантуванням економічної безпеки бізнесу. Процес адаптації підприємств ускладнюється тим, що при здійсненні діяльності в умовах невизначеності виробничо-господарська і фінансово-економічна діяльність підприємств стикається з багатьма чинниками та ризиками імовірного характеру, що викликає необхідність розробки та впровадження гнучкої системи економічного прогнозування і планування діяльності. Це підкреслює актуальність розробки методики планування ключових економічних показників функціонування й розвитку суб'єктів господарювання.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

На тепер планування економічних процесів на рівні підприємств (суб'єктів господарювання) переросло в ефективний інструмент економіки й менеджменту стабільного і керованого функціонування й розвитку бізнесу. Його ключовими перевагами є висновки в частині курсу розвитку підприємства, бачення перспектив, а також обґрунтування доцільності інвестицій в той, чи інший бізнес-проект. Цим та іншим аспектам економічного планування присвячені дослідження О. Арапової [1, с. 71-75], Н. Данік [4, с. 81-84], В. Карпова [9, с. 10-18], О. Кваші, В. Фоміна [11, с. 81-85] та інших науковців.

Більш деталізовані підходи до планування конкретних і часткових параметрів економічної системи суб'єктів господарювання стосуються обсягів доходу та прибутку, витрат, ліквідності і платоспроможності тощо є об'єктом у системі наукових дискурсів таких авторів, як О. Борисенко, А. Шевченко, М. Нетребко [2, с. 90-97], О. Данченко [5], А. Каторжин [10, с. 109], Х. Лосева [12, с. 101-102] та ін. дослідників.

Своєю чергою, детальні методологічні аспекти планування ключових економічних показників достатньо комплексно проаналізовані та утверджені в публікаціях О. Ярошка [3, с. 132-136], Т. Зубка [7, с. 81-88], О. Яременка [15, с. 22-28] та інших вітчизняних і зарубіжних дослідників.

При тому, у низці публікацій з аналізованої проблематики розроблено методичні підходи, які стосуються не лише ретельного планування фінансово-економічних показників розвитку бізнесу, але й обґрунтування управлінських рішень, спрямовані на втілення в життя розроблених задумів. Це напрацювання Є. Діденко, Б. Нянчук [6, с. 38-46], Р. Лупака, А. Дідич [8, с. 248-252], В. Чичуна, В. Паламарчука [14, с. 58-63] та інших.

ВИДІЛЕННЯ НЕВИРШЕНИХ РАНІШЕ ЧАСТИН ЗАГАЛЬНОЇ ПРОБЛЕМИ, КОТРИМ ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ СТАТТЯ

Однак, методологія планування ключових економічних параметрів-показників функціонування і розвитку підприємств на сьогодні все ще недостатня і має власні внутрішні недоліки, що актуалізує завдання її постійного вдосконалення.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ

Метою статті є обґрунтування методичного підходу до вдосконалення методики аналізування ключових параметрів економічного розвитку підприємства.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

З метою вдосконалення методичного підходу до планування основних економічних параметрів функціонування та розвитку підприємства використано дані фінансово-господарського та управлінського обліку діяльності одного з вітчизняних підприємств (спеціалізація – надання охоронних послуг), на якому використовуються окремі важливі елементи планування фінансово-господарської діяльності підприємства, головним завданням якого є ресурсне збалансування видатків, пов'язаних з виконанням плану економічного і соціального розвитку підприємства і на цій основі забезпечення передумов фінансової стійкості, платоспроможності і кредитоспроможності впродовж планового періоду та отримання прибутку, достатнього для самокупності і самофінансування господарської діяльності.

На підприємстві розробляються передусім такі планові документи, як план доходу за джерелами доходу та план доходів, витрат і прибутку. Так, з інформації щодо виконання плану доходу підприємства (табл. 1), можна зробити висновок про те, що значення планових показників було перевищено за всіма джерелами доходів, крім доходу від надання послуг супроводу касира. За цим видом фактичний дохід підприємства становив 78,0 млн грн, що було меншим за планове значення цього показника на 35 % та не принесло підприємству доходу у розмірі 42,0 млн грн (що становить понад 1 % від загальних доходів аналізованого підприємства).

Таблиця 1

Інформація про виконання плану доходу підприємства в загальному та за джерелами доходу

Показники	Планові значення показників		Фактичні значення показників		Відхилення фактичних значень від планових	
	Сума, млн грн	У % від загального доходу	Сума, млн грн	У % від загального доходу	Абсолютні (+/-)	Відносні (%)
Загальний дохід	3720,0	100,00	3758,8	100,00	38,8	101,0
Дохід від надання послуг фізичної охорони	1500,0	40,3	1534,8	40,8	34,8	102,3
Дохід від надання послуг централізованої охорони	1900,0	51,1	1933,6	51,4	33,6	101,8
Дохід від надання послуг супроводу касира	120,0	3,2	78,0	2,1	-42,0	65,0
Дохід від надання інкасаторських послуг	200,0	5,4	212,4	5,7	12,4	106,2

Водночас, перевиконання плану загального доходу підприємства становило 1,0 %, що принесло додатковий дохід у розмірі 38,8 млн грн; перевиконання плану доходу від надання послуг фізичної охорони становило 2,3 % (додатковий дохід – 34,8 млн грн); перевиконання плану доходу від надання послуг централізованої охорони становило 1,8 % (додатковий дохід – 33,6 млн грн); перевиконання плану доходу від надання інкасаторських послуг становило 6,2 % (додатковий дохід – 12,4 млн грн).

Перевиконання плану за основними джерелами доходів підприємства необхідно розцінювати як позитивне. Разом з тим, керівництву підприємства необхідно проаналізувати

причини невиконання плану доходу від надання послуг супроводу касира та реалізувати адекватні заходи щодо виправлення ситуації.

У таблиці 2 наведено інформацію щодо виконання плану доходів, витрат і прибутку підприємства. Так, за більшістю показників їх планові значення було перевиконано, що є позитивним, проте планові значення більш конкретних узагальнюючих показників було не досягнуто.

Таблиця 2

Інформація про виконання плану доходів, витрат і прибутку підприємства

Показники	Планові значення показників		Фактичні значення показників		Відхилення фактичних значень від планових	
	Сума, млн грн	У % до загального доходу	Сума, млн грн	У % до загального доходу	Абсолютні (+/-)	Відносні (%)
Дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3720,0	100,00	3758,8	100,00	38,8	101,0
Податок на додану вартість	620,0	16,4	626,5	16,5	6,5	101,0
Чистий дохід	3100,0	83,6	3138,5	83,5	38,5	101,2
Собівартість реалізованої продукції (робіт, послуг)	2776,0	80,0	2825,4	75,2	49,4	101,8
Валовий прибуток (збиток)	324,0	20,0	313,1	8,3	-10,9	96,6
Інші операційні доходи	10,0	0,3	6,2	0,2	-3,8	62,0
Прибуток (збиток) від звичайної діяльності	334,0	9,0	319,3	8,5	-14,7	95,6
Податок на прибуток від звичайної діяльності	83,5	2,2	78,3	2,1	-5,2	93,8
Чистий прибуток від звичайної діяльності	250,5	6,7	234,8	6,2	-15,7	93,7

Так, дохід від надання послуг склав 3758,8 млн грн, що було на 1% більше від планового значення цього показника. В абсолютному вираженні загальний дохід підприємства перевищив його планове значення на 38,8 млн грн. Зауважимо, що цього було досягнуто передусім за рахунок неочікуваного значного збільшення обсягів доходу підприємства від надання послуг фізичної охорони та від надання послуг централізованої охорони. Проте, підприємство сплатило податку на додану вартість на 1% більше, ніж очікувалося. Ці тенденції привели до того, що обсяги чистого доходу порівняно з плановим значенням цього показника фактично були більшими на 38,5 млн грн (на 1,2 %).

Разом з тим, збільшилася й собівартість реалізованих послуг (на 49,4 млн грн (або на 1,8 %)). Крім того, дещо негативною тенденцією є те, що темп приросту чистого доходу по аналізованому підприємству був меншим. Це у поєднанні з іншими факторами, вплив яких був негативним, призвело до певного недоотримання фактичного валового, а також і чистого прибутку підприємства (відносно їх планових значень). Так, розмір валового прибутку був меншим за планове значення цього показника на 10,9 млн грн або на 3,4 %.

Ще гіршим (з огляду на виконання плану) було значення показника прибутку від звичайної діяльності, яке склало 319,3 млн грн, що було на 14,7 млн грн (або на 4,4 %) меншим від планового значення. Як наслідок, підприємство недоотримало 15,7 млн грн чистого прибутку (відсоток невиконання плану за цим показником становив 6,3 %).

У табл. 3 наведено інформацію щодо виконання плану операційних витрат підприємства. Так, за показником загальних витрат планове значення було перевиконано, що є негативним. Проте можна стверджувати й про позитивні тенденції, які полягають у економії за окремими елементами операційних витрат. Зокрема, керівництву підприємства вдалось зменшити (порівняно з плановим значенням) обсяг матеріальних витрат. Їх значення становило 338,5 млн грн, що було на 77 млн грн (або на 18,5 %) менше, ніж було заплановано. Меншою (порівняно з планом) була економія за такими статтями витрат підприємства, як витрати на оплату праці (економія склала 31,1 млн грн або 2,2 %) та відрахування на соціальні заходи (економія склала 4,7 млн грн або 0,9 %).

Водночас, на інші операційні витрати керівництвом підприємства було передбачено 455,3 млн грн витрат, а фактична їх сума за підсумками року становила аж 617,5 млн грн, що перевищило планове значення цього показника на 162,2 млн грн або на 35,6 %. Проте, вважаємо, що при плануванні інших операційних витрат планово-економічна служба підприємства навряд чи застосовує економічні методи планування показників, а витрати за вказаною статтею скоріше слугують засобом певної мінімізації бази оподаткування.

Таблиця 3

Інформація про виконання плану операційних витрат підприємства

Показники	Планові значення показників		Фактичні значення показників		Відхилення фактичних значень від планових	
	Сума, млн грн	У % до загальних витрат	Сума, млн грн	У % до загальних витрат	Абсолютні (+/-)	Відносні (%)
Всього операційні витрати, у т.ч.:	2776,0	100,00	2825,4	100,00	49,4	101,8
- матеріальні витрати	415,5	15,0	338,5	11,9	-77,0	81,5
- витрати на оплату праці	1388,0	50,0	1356,9	48,0	-31,1	97,8
- відрахування на соціальні заходи	500,0	18,0	495,3	17,5	-4,7	99,1
- амортизація	17,2	0,6	17,2	0,6	-	-
- інші операційні витрати	455,3	16,4	617,5	22,0	162,2	135,6

Таким чином, за результатами аналізу виявлено, що планова робота на підприємстві ведеться, однак, можна також стверджувати, що вона є недостатньою та призводить до окремих негативних наслідків-характеристик діяльності підприємства (табл. 4).

Таблиця 4

Результати узагальнення недоліків та негативних наслідків планування діяльності підприємства

Недоліки планування	Окремі негативні наслідки недостатньо ефективного планування
<ul style="list-style-type: none"> • планування носить лише короткостроковий характер; • на підприємстві відсутня стратегія його фінансово-економічного розвитку та планові фінансові показники не розробляються у відповідності до неї; • на підприємстві не розробляються плани формування та використання фінансових ресурсів; • підприємство не планує показників ліквідності та платоспроможності, фінансової стійкості; • виконання більшості планових показників не приводить до покращення основних фінансово-економічних результатів діяльності підприємства – рівня прибутковості, а отже є неефективним 	<ul style="list-style-type: none"> • мала сума чистого прибутку; • зменшення чистого прибутку підприємства в умовах збільшення обсягів валового доходу; • надмірно великі обсяги та частка (у валовому доході) адміністративних та витрат на збут; • низькі показники ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості; • значна диференціація у обсягах доходу за джерелами його формування; • брак фінансових ресурсів на формування резервних або інвестиційних фондів розвитку

За результатами аналізу виявлено, що система планування господарсько-фінансової діяльності підприємства функціонує, проте недостатньо ефективно. Свідченням цього є відповідні недоліки економічного планування. Це, власне, і стало однією з причин погіршення базисних параметрів фінансово-економічної ефективності діяльності аналізованого підприємства.

Для виправлення цієї ситуації керівництву підприємства необхідно суттєво удосконалити систему економічного планування його діяльності та розвитку на ринку сфери охоронних та супутніх до них послуг. Зокрема, негативним аспектом планової роботи на підприємстві є те, що не здійснюється планування показників ефективності функціонування підприємства, причому як в цілому, так і за основними видами послуг, які воно надає. Вихідним етапом удосконалення планування цих показників є інформація про їх значення у попередніх роках, яка дозволяє робити такі висновки: визначені показники продуктивності праці не можуть розглядатись у якості компаративних, оскільки надто неспіврозмірною є кількість працівників, залучених до надання тих послуг, які аналізуються (наприклад, найменшим є показник продуктивності праці за послугою фізичної охорони (яка є у 22,1 рази меншою, ніж за послугою постановки об'єкта на пульт централізованої охорони), але кількість працівників, зайнятих підприємством для надання цього виду послуг, є суттєвою (більшою, ніж за послугою постановки об'єкта на пульт централізованої охорони у 19,3 рази), а також неспіврозмірною є трудомісткість послуг; витрати підприємства на оплату праці персоналу, залученого для надання всіх видів послуг, збільшуються та найбільшими залишаються за такою послугою підприємства, як фізична охорона; доходи від надання всіх видів послуг по підприємству збільшуються та найбільшими залишаються за такою послугою підприємства, як надання послуг постановки об'єкта на пульт централізованої охорони; більш ґрунтовний аналіз ефективності використання коштів на оплату праці персоналу підприємства за видами послуг (передусім у 2-му році), які воно надає дозволяє стверджувати, що найбільш ефективними є витрати на надання такої послуги, як постановка об'єкта охорони на пульт

централізованої охорони, оскільки на одну гривню, витрачену на оплату праці персоналу за цією послугою, підприємство отримує дохід у розмірі 44,7 грн; при цьому за послугою фізичної охорони – 2,41 грн; за послугою супроводу касира – 3,24 грн; за послугою інкасаторських послуг – 5,87 грн.

Водночас, керівництву підприємства необхідно посилити роботу з планування витрат на оплату праці персоналу, у тому числі щодо більш широкого застосування і планування як додаткової складової оплати праці (особливо – виплати премій та інших виплат), так і інших заохочувальних та компенсаційних виплат (особливо – премій за підсумками роботи за рік, вислугою років, стажем роботи, компенсаційних виплат у зв'язку із сезонними зниженнями обсягів доходу).

ВИСНОВКИ З ДАНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Ретельне планування ключових параметрів економічного розвитку підприємства дозволяє посилити його стабільність, а також гарантувати планомірний розвиток у відповідності до наперед визначених параметрів. Це одночасно й умова гарантування економічної безпеки підприємства. Одним зі головних принципів економічного планування функціонування і розвитку підприємства є принцип системності, що передбачає умову узгодженого планування безпосередньо ключових економічних параметрів бізнесу, якими є дохід, витрати, прибуток, а також показники, які характеризують оплату та ефективність праці. Подальші наукові дослідження у цьому напрямі стосуються удосконалення методики планування фінансово-економічної безпеки та конкурентоспроможності підприємства.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Арапова О. М. Використання бізнес-плану для підвищення ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства. *Економіка: реалії часу*. 2013. № 1. С. 71–75.
2. Борисенко О. С., Шевченко А. В., Нетребко М. В. Методичне забезпечення підготовки бізнес-плану як ключового складника стратегічного управління діяльністю підприємства. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2020. № 1 (75). С. 90–97.
3. Васильців Т. Г., Ярошко О. Р. Фінансова безпека підприємства: місце в системі економічної безпеки та пріоритети посилення на посткризовому етапі розвитку економіки. *Науковий вісник ЛТЕУ України*. 2018. Вип. 21.2. С. 132–136.
4. Данік Н. В. Бізнес-планування як інструмент здійснення фінансового менеджменту в сучасних умовах розвитку України. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2015. Вип. 2. С. 81–84.
5. Данченко О. Б. Огляд сучасних методологій управління ризиками в проектах. *Управління проектами та розвиток виробництва*. 2014. № 1 (49). С. 16–25.
6. Діденко Є. О., Нячук Б. С. Бізнес-планування та його роль у стратегічному управлінні підприємством. *Економіка та держава*. 2016. № 12. С. 78–81.
7. Зубко Т. Л. Оцінка рівня економічної безпеки підприємства галузі зв'язку. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. 2016. Вип. 3. С. 81–88.
8. Лупак Р. Л., Дідич А. М. Економічні основи забезпечення конкурентоспроможності підприємства в умовах ринкових відносин. *Науковий вісник ЛТЕУ України*. 2017. Вип. 20.6. С. 248–252.
9. Карпов В. А. Планування та аналіз підприємницьких проектів : навч. посіб. Одеса : ОНЕУ, 2014. 218 с.
10. Каторжин А. Д. Розробка бізнес-плану інвестиційного проекту. *Управління розвитком*. 2013. № 16. С. 157–158.
11. Кваша О. С., Фоміна В. В. Бізнес-планування у діяльності організації: європейські стандарти, основні методологічні підходи та базові процедури. *Економіка та суспільство*. 2017. № 12. С. 268–275.
12. Лосева Х. Г. Реінжиніринг бізнес-планування як процес вдосконалення управління конкурентоспроможністю підприємства. *Економіка та держава*. 2012. № 2. С. 101–102.
13. Тарасюк Г. М. Бізнес-план : розробка, обґрунтування та аналіз : навч. посіб. Київ : Каравела, 2012. 280 с.
14. Чичун В. А., Паламарчук В. Д. Бізнес-планування як фактор успішної підприємницької діяльності. *Соціум. Наука. Культура*. 2010. № 21 (18). С. 58–63.
15. Яременко О. Л. Стратегічне управління суб'єктами господарювання: проблеми теорії та практики : монографія. Харків : НУА, 2013. 587 с.

REFERENCES:

1. Alekseyeva, M. M. (2011). Company activity planning. Kyiv : Finansi i statistika. 248 p.
2. Borysenko, O. S., Shevchenko, A. V., Netrebko, M. V. (2020). Methodological support for the preparation of a business plan as a key component of strategic management of the enterprise. *Problems of system approach in economics*. no. 1. (75). pp. 90–97.
3. Vasylytsiv, T. G., Yaroshko O. R. (2018). Financial security of the enterprise: place in the system of economic security and priorities of strengthening at the post-crisis stage of economic development. *Scientific Bulletin of LTEU of Ukraine*. Vol. 21.2. pp. 132–136.
4. Danik, N. V. (2015) Business planning as a tool for financial management in modern conditions of development of Ukraine. *Scientific Bulletin of Uzhgorod National University. Series: International Economic Relations and the World Economy*. Vol. 2. pp. 81–84.
5. Danchenko, O. B. (2014). Review of modern risk management methodologies in projects. *Project management and production development*. Vol. 1 (49). pp. 16–25.
6. Didenko, E. O., Nyanchuk, B. S. (2016). Business planning and its role in strategic management of the enterprise. *Economy and the state*. no.12. pp. 78–81.
7. Zubko, T. L. (2016). Assessment of the level of economic security of the enterprise in the field of communications. *Economy. Management. Business*. Vol. 3. pp. 81–88.
8. Lupak, R. L., Didych, A. M. (2017). Economic bases of ensuring the competitiveness of the enterprise in market relations. *Scientific Bulletin of LTEU of Ukraine*. Vol. 20.6. pp. 248–252.
9. Karpov, V. A. (2014) Planning and analysis of business projects. Odessa: ONEU. 218 p.
10. Katorzhin, A. D. (2013). Development of business plan of the investment project. *Development Management*. Vol. 16. pp. 157–158.
11. Kvasha, O. S., Fomina, V. V. (2017). Business planning in the activity of the organization: European standards, main methodological approaches and basic procedures. *Economy and Society*. no. 12. pp. 268–275.
12. Losyeva, H. G. (2012). Business planning reengineering as a process of improving the competitiveness of the enterprise. *Economy and state*. no. 2. pp. 101–102.
13. Tarasyuk, H. M. (2012). Biznes-plan : development, substantiation and analysis. Kyiv: Karavela. 280 p.
14. Chychun, V. A., Palamarchuk, V. D. (2010). Business planning as a factor of successful entrepreneurial activity. *Society, science, culture*. Vol. 21(18). pp. 58–63.
15. Yaremenko, O. L. (2013). Strategic management of business entities: problems of theory and practice. Kharkov : NUA. 587 p.

IMPROVING THE METHODOLOGY OF PLANNING KEY PARAMETERS OF THE ECONOMIC DEVELOPMENT OF THE ENTERPRISE

Nataliya NAKONECHNA¹, Nataliia HRADYUK²

¹ Lviv State University of Internal Affairs

² Lviv University of Trade and Economics

The study revealed the relevance of the problem of formation and improvement of the methodology of analysis and planning of the main indicators of the economic development of the enterprise. The purpose of the study is to substantiate the methodological approach to the development of the methodology for analyzing the key parameters of the economic development of the enterprise.

It was concluded that qualitative planning of the economic parameters of the enterprise's functioning is carried out on the basis of the analysis of the enterprise's activity in previous time periods. For this, it is important to analyze information on the implementation of the company's income plan in general and by sources of income, on the implementation of the company's income, expenses and profit plan, on the implementation of the company's operating expenses plan. The methodology of economic development planning was improved on the basis of the analyzed enterprise providing security services. The results of the identification of shortcomings and negative consequences of the planning of the enterprise's activities are summarized. The planning of income indicators, wage fund and labor productivity by types of enterprise services was carried out. Conclusions have been made regarding the further development of the methodology of planning the financial and economic activity of the enterprise.

It is shown that one of the main principles of economic planning of the functioning and development of the enterprise is the principle of systematicity, which provides for the condition of coordinated planning directly of the key economic parameters of the business, which are income, expenses, profit, as well as indicators characterizing payment and labor efficiency. Further scientific research in this direction concerns the improvement of the methodology of planning the financial and economic security and competitiveness of the enterprise.

The scientific novelty of the research results lies in the further development of the methodology for planning the key economic parameters of the functioning of business entities.

The practical significance of the research results lies in the development of proposals that guarantee the sustainable development of economic entities.

Keywords: business economics; planning of economic activity; enterprise development; economic parameters; methodological approaches to management.